

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/154/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6718204052
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6718204052.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcu: Z. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, XXX XX K., zastúpený: JUDr. Michal Vlkolinský, advokát so sídlom Nám. SNP 17/29, 960 01 Zvolen, IČO: 37 955 365, proti žalovanému: I. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom: trvale E. XXX/XX, XXX XX G. G., prechodne K. XXXX/XX, XXX XX G. G., o určenie, že žalovaný nie je dedičom po poručiťoch L. V. nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX a Z. V. nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 15. 07. 2019, č. k.: 7C/19/2018-99, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

2. Okresný súd rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou doručanou okresnému súdu dňa 09.07.2018 doplnenou písomným podaním, ktoré bolo doručené okresnému súdu dňa 10.09.2018, domáhal určenia dedičskej nespôsobilosti žalovaného. Tvrdil, že žalovaný sa dopustil viacerých úmyselných trestných činov voči svojim rodičom matke L. V. nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX a otcovi Z. V. nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX a ich deťom. Žalovaný sa podľa tvrdenia žalobcu mal dopustiť úmyselných trestných činov tým, že v liste zo dňa 24.05.1998, ktorý dňa 07.06.1996 osobne odovzdal matke s úmyslom uviesť ju do omylu, že zaplatila za celý dom zapísaný na Z. K. a že žalobca mu poslal akýsi zavádzajúci dopis. Ďalších úmyselných trestných činov sa mal žalovaný dopustiť tým, že matku L. V. donútil ísť bývať do domu žalobcu, aby mohol obsadiť dom č. XXX na parc. č. XXXX/X a svojim dvom bratom bránil v jeho užívaní, čím sa dopustil úmyselného trestného činu podľa § 218 Trestného zákona, neoprávneného zásahu do práva domu. Podľa tvrdenia žalobcu sa žalovaný mal dopustiť úmyselného trestného činu ohovárania matky, že má farebné nohy, ďalej trestného činu podľa § 221 Trestného zákona sa mal žalovaný obohatiť o sumu 40.000 korún. Dopustil sa aj úmyselného trestného činu krádeže vkladných knižiek podľa § 212 Trestného zákona, keď ukradol 2 vkladné knižky otcovi Z. V. na sumy 40.000 korún a 85.000 korún. Podľa tvrdenia žalobcu sa žalovaný dopustil aj zavrhnutiahodného konania proti prejavu poručiťkinej (matkinej) poslednej vôle, keď navrhla, ktoré parcely z jej podielu domu č. XXX komu patria. Matku nútil vynášať tehly zo zrútenej murovanej pece a matka dostala pruh. Na základe zavrhnutiahodného konania žalovaného proti matke, musela matka odísť zo svojho domu v r. 1995 do obce K., kde jej žalobca vo svojom dome poskytol jednu izbu. Žalovaný si privlastnil jej dom č. XXX, ktorý protiprávne obsadil, rodičov z domu vysťahoval a bratovi bránil v

užívání domu. Žalobca pripojil k žalobe fotokópiu uznesenia o dedičstve sp. zn. D 1189/96 po poručiteľke L. V., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, fotokópiu uznesenia o dedičstve č. 1193/79 po poručiteľovi Z. V., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX., fotokópiu listu vlastníctva č. XXX, obec K., okres L., k. ú. K., list ktorý žalovaný adresoval žalobcovi zo dňa 24.05.1996.

3. Žalovaný na svoju obranu uviedol, že uplatnený nárok neuznáva, tento je vykonštruovaný s nepravdivými údajmi. Na katastrálnom úrade vo L. zistil, že matka L. V. nebola evidovaná ako vlastníčka domu, čo jej kúpil žalobca. Ako vlastníčka bola evidovaná žalobcova manželka. Matka bola vlastníčkou domu č. XXX na parc. č. XXXX/X, ktorý bol postavený na K. jej otcom, teda starým otcom žalovaného Z. V.. Po príchode matky do K. v jeseni 1995 ju žalobca, ako sám uvádza vo svojich písomných podaniach, ubytoval v jednej izbe. Neuviedol však, že matka izbu zdieľala s bratom Z. V., ktorý bol duševne chorý. Rovnako aj matka ochorela, žila v podmienkach, ktoré neumožňovali riadne dodržiavať hygienu, nemala k dispozícii vodu. Pokiaľ ide o vkladné knižky a skutočnosti, ktoré uvádza žalobca, tieto žalovaný poprel s odkazom na listinný dôkaz, ktorý priložil k písomnému podaniu, a to zápisnicu zo dňa 15.01.1996, ktorú spísal spolu so žalobcom, obsahom ktorej je uvedené, ako bolo naložené s vkladnými knižkami. Uviedol, že matku nikdy nenútil ísť bývať do K., nemal k takému konaniu žiaden dôvod, ona sama sa rozhodla. Dedičské konanie po otcovi organizoval žalobca, pretože mal na to všetky potrebné doklady, ktoré zozbierať deň po úmrtí otca.

4. Okresný súd na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenie § 137 písm. c) CSP, § 469, § 473 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, pričom žalobu zamietol z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Vyšiel zo zistenia, že žalobca v konaní neuviedol a nepreukázal, akým spôsobom by sa v prípade vyhovujúceho rozsudku zmenilo, upravilo, resp. osvedčilo jeho právne postavenie, či právo, ktorého je nositeľom. S tvrdením, že pokiaľ by súd žalobe vyhovel a určil by dedičskú nespôsobilosť žalovaného, čím by sa žalobca stal jediným dedičom po rodičoch, resp. by dedičský podiel žalovaného po rodičoch pripadol žalobcovi, alebo aspoň jeho časť, sa nestotožnil. Poukázal na citované ustanovenia Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorých ten, kto sa dopustil konania kvalifikovaného ako konanie zakladajúce dôvod dedičskej nespôsobilosti, nemôže dedič z žiadneho titulu a na dediča, na ktorého sa vzťahuje niektorý z dôvodov dedičskej nespôsobilosti, sa hľadá akoby ani neexistoval. Podiel prípadne dedičom zo zákona. Keď je nespôsobilý dedič poručiteľov potomok, jeho dedičský podiel nadobúdajú jeho deti, ak ich niet, dedia ďalší dedičia nespôsobilého dediča. Z toho vyplýva, že v prípade, ak by aj súd žalobe v tomto konaní vyhovel a konštatoval by dedičskú nespôsobilosť žalovaného, jeho dedičský podiel po rodičoch by dedili jeho deti podľa § 473 Občianskeho zákonníka. Prípadný vyhovujúci rozsudok v konaní by žiadnym spôsobom neovplyvnil právo, resp. právne postavenie žalobcu. Žalobca neuviedol žiadne skutkové tvrdenia a nenavrhol vykonať dôkazy, ktoré by preukazovali naliehavý právny záujem na určovacej žalobe. Z uvedených dôvodov súd konštatoval, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, a preto žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa 255 ods. 1, § 262 ods. 2 a 262 ods. 1 CSP.

5. Proti rozsudku sa odvolal žalobca. Odvolanie odôvodnil v zmysle § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP s tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Poukázal na znenie ustanovenia § 3 ods. 1 OZ, § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP ako aj na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 3. 10. 2017, sp. zn. 13 Co/295/2015, podľa ktorého v súlade s konštantnou judikatúrou je na požadovanom určení vždy naliehavý právny záujem, ak má byť súdne rozhodnutie určujúce vlastnícke právo zaznamenané do katastra nehnuteľností a týmto spôsobom dosiahnutý stav súladu medzi právnym stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností. Nesúhlasil s právnym názorom súdu, podľa ktorého je predpokladom úspešnosti žaloby, ktorou sa domáhal určenia dedičskej nespôsobilosti žalovaného, preukázanie naliehavého právneho záujmu, pričom poukázal taktiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 9. 2009, sp. zn. 2 Cdo/108/2008, v zmysle ktorého ak však rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu. Ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča. Toto rozhodnutie podľa žalobcu pokračuje tak, že žaloba podaná v zmysle § 175k ods. 2 OSP nie je určovacou žalobou v zmysle § 80 písm. c) OSP, ale je žalobou na určenie právnej skutočnosti, ku ktorej naliehavý právny záujem vyplýva z právneho predpisu. Takáto žaloba preto nemôže byť zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, avšak iba v tom prípade, ak vo veci bol namieste postup podľa citovaného ustanovenia.

7. Žaloby, ktoré nie sú žalobami o určenie v zmysle § 137 písm. c) CSP, sú vo všeobecnosti všetky žaloby, ktorých predmetom nie je určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 5/2004 pri žalobách podľa § 175k ods. 2 OSP nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem, pretože žalobca podáva žalobu v dôsledku rozhodnutia súdu, ktorým odkáže účastníka, aby žalobou uplatnil svoje právo. Nemožno preto súhlasiť so závermi súdu prvej inštancie, podľa ktorých ak ide o dedičia zo závetu, jeho dedičský podiel môže pripadnúť náhradnému dedičovi, ak takéhoto poručiťel v závete ustanovil, inak podiel pripadne dedičom zo zákona. Z toho vyplýva, ak by súd prvej inštancie dokončil dokazovanie, dospel by k záveru, že osoba prichádzajúca do úvahy ako dedič (žalovaný) sa dopustila zavrhnutiahodného konania proti prejavu poručiťelovej poslednej vôle. Následne poukázal na to, že konanie proti poslednej vôli poručiťela nemusí napĺňať skutkovú podstatu trestného činu.

8. K odvolaniu sa písomne vyjadril žalovaný. Rozhodnutie považoval za spravodlivé a odvolanie žalobcu za nedôvodné, lebo ide o žalobu vykonštruovanú s nepravdivými a vymyslenými údajmi.

9. V replike žalobca reagoval na údaje žalovaného vo vyjadrení k odvolaniu, že žalobca má dostatočný majetok, preto mu nemal byť poskytnutý bezplatný právny zástupca. K veci neuviedol žiadne relevantné skutočnosti.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie je vo výroku správne. Relevantnou skutočnosťou je, že žaloba bola podaná na okresný súd dňa 9. 7. 2018, teda po nadobudnutí platnosti Civilného sporového poriadku. Predmetom konania je určenie, že žalovaný nie je dedičom po poručiťeloch L. V. aj Z. V., ich rodičoch. Zo zápisnice o pojednávaní dňa 15. 7. 2019 vyplýva, že okresný súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, okrem iného aj uzneseniami o dedičstve.

13. Z rozhodnutia štátneho notárstva vo L. v dedičskej veci po zomrelom Z. V., narodenom XX. XX. XXXX, zo dňa XX. J. XXXX, sp. zn. D 5193/79-16, právoplatného 13. 2. 1980, vyplýva, že bola schválená dohoda dedičov Z. V., I. V., Z. V., manželky poručiťela L. V., na základe ktorej dedili I. V. a Z. V. v rovnakom pomere. Okrem iných nehnuteľností sa dedil aj dom č. XXX.

14. Po poručiťelke L. V. bolo vydané uznesenie pod sp. zn. D 1189/96, zo dňa 26. mája 1998, ktoré sa stalo právoplatné a vykonateľné 17. 7. 1998. Z neho vyplynulo, že súd schválil dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva ako aj to, že poručiťelka nezanechala závet, ani nevydedila žiadneho zo svojich potomkov. K dedeniu bol povolaný Z. V., žalobca, ktorý po zákonom poučení o práve dedičstvo odmietnuť vyhlásil, že toto právo využíva a dedičstvo odmieta v prospech svojich potomkov. Rodinný dom súpisné číslo XXX ako nadstavbu na KN parc. č. XXXX/X v celosti na základe dohody nadobudol I. V., žalovaný. Ďalšie nehnuteľnosti na základe odmietnutia dedenia žalobcu nadobudli M. E., Z. V., vnuci poručiťelky, potomkovia žalobcu.

15. Bez ohľadu na obsahové náležitosti dohôd o dedičstve je zjavné, že počas konania o dedičstve nebol spor o dedičskom práve, vec v tomto smere nebola predložená súdu na rozhodnutie, ani podľa obsahu rozhodnutia dedičské právo nebolo namietané. Odvolací súd zdôrazňuje, že konanie o dedičstve prebehlo najneskôr v roku 1996, žaloba žalobcu, ktorý popiera dedičské právo žalovaného, bola podaná až v roku 2018, teda nie v rámci konania o dedičstve.

16. Podľa § 175k OSP ak niekto pred potvrdením nadobudnutia dedičstva tvrdí, že je dedičom, a popiera dedičské právo iného dediča, ktorý dedičstvo neodmietol, vyšetrí súd podmienky dedičského práva oboch a koná ďalej s tým, u koho sa domnieva, že je dedičom (ods. 1). Ak však rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu. Ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča (ods. 2).

17. Ustanovenie § 175k nahradilo ustanovenie § 18, § 34 ods. 1, § 35 prv platného Notárskeho poriadku, ktoré upravovali postup štátneho notárstva pri riešení sporných skutočností. Ak sú sporné skutočnosti, od ktorých závisí posúdenie, či niekto je dedičom, súd po márnom pokuse o zmier odkáže toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Z vyššie citovaných rozhodnutí o dedičstve nevyplýva, že v dedičskom konaní by bolo potrebné riešiť otázku, či niekto je dedičom a že by dedičia boli odkázaní na podanie žaloby. Odvolací súd poukazuje na to,

že takúto žalobu možno podať na základe odkázania súdu a len počas dedičského konania, teda nie hocikedy.

18. Je pravdou, ako tvrdí žalobca v odvolaní, že žaloba podaná v zmysle ustanovenia § 175k ods. 2 OSP nemôže byť zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu. Výrok uznesenia vydaného súdom v konaní o dedičstve podľa ustanovenia § 175k ods. 2 OSP musí obsahovať údaj o tom, akú žalobu má odkázaný účastník podať. Žalobca v dedičskom konaní nebol odkázaný na podanie takejto žaloby a v rozhodovanom prípade nejde o postup podľa citovaného ustanovenia.

19. Po nadobudnutí účinnosti Civilného mimosporového poriadku je daná právna problematika upravená v paragrafe 194 CMP, podľa ktorého (1) Ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac. (2) Súd pokračuje v konaní s účastníkmi podľa výsledku sporu. (3) Ak žaloba nebola podaná v lehote, ak bolo konanie o žalobe zastavené alebo ak bola žaloba odmietnutá, platí, že spor o dedičské právo bol rozhodnutý v neprospech žalobcu.

20. Citované ustanovenie upravuje postup, ak sa v konaní o dedičstve vyskytnú otázky incidenčného charakteru. Ide o spornosť v osobách dedičov. Jedným z prípadov je, ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností. V tomto prípade odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac. Žalobná žiadosť (petit žaloby) znie na určenie spornej skutočnosti. V tomto prípade sa naliehavý právny záujem nepreukazuje, pretože vyplýva priamo zo zákona. Následne súd pokračuje v konaní s účastníkmi podľa výsledku sporu. Platí, že ak žaloba nebola podaná v lehote, ak bolo konanie o žalobe zastavené alebo ak bola žaloba odmietnutá, spor o dedičské právo bol rozhodnutý v neprospech žalobcu.

21. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v danom prípade ide o rozhodnutie sporu o dedičské právo, ktorý vznikol počas konania o dedičstve. V konaní o dedičstve sa sporné skutkovej otázky nevyhodnocujú, ich riešenie je prenechané na sporové konanie. O tom, že niektorý z dedičov nie je spôsobilý dedič, dozvedá sa súd od účastníkov konania o dedičstve. Z tvrdení žalobcu nevyplývalo, že by počas konania o dedičstve tvrdil skutočnosť, prípadne že tieto vôbec existovali v čase rozhodovania o dedičstve, na ktoré by bolo potrebné aplikovať § 469 OZ (Z I s. 511-512). Podľa ustanovenia § 460 Občianskeho zákonníka sa dedičstvo nadobúda smrťou poručiteľa. Táto zásada však neplatí absolútne. Na to, aby dedič mohol dedič, musia byť splnené a preukázané nasledovné skutočnosti: musí existovať dedičský titul a musí existovať dedičská spôsobilosť. V konaní nebolo preukázané, že by žalovaný nemal dedičskú spôsobilosť v čase smrti poručiteľa, žalovaný preto v dedičskom konaní vystupoval ako dedič. Zo všeobecného pravidla, ohľadom toho, že každý subjekt má dedičskú spôsobilosť, OZ pozná dve výnimky, v zmysle ktorých môže aj fyzická osoba s dedičským titulom, ktorá má v deň poručiteľovej smrti spôsobilosť mať práva a povinnosti, byť nevhodná na nadobudnutie dedičstva. Každý, kto má právny záujem na tom, aby bol takýto nespôsobilý dedič z dedičského okruhu vylúčený, môže v dedičskom konaní uplatniť predmetné zákonné výnimky. Pre dedičskú nespôsobilosť môže byť z dedičstva vylúčený tak dedič zo zákona, ako aj dedič zo závetu. Odvolací súd zdôrazňuje, že táto výnimka musela byť uplatnená v dedičskom konaní. Žalobca ju uplatňuje po 22 rokoch.

22. Ak je zákonný dedič nespôsobilý dedič, dedia namiesto neho dedičia, ktorých dedičské právo závisí od toho, či táto osoba dedí, alebo nie. Keď je nespôsobilý dedič poručiteľov potomok, nadobúdajú jeho dedičský podiel jeho deti (vnuci poručiteľa), a ak ich niet, dedia ďalší dedičia nespôsobilého dediča, teda pravnuci poručiteľa. Záver okresného súdu je správny. Pokiaľ v odvolaní žalobca poukazuje na rozhodnutia súdov, tieto sú vždy vo vzťahu k ustanoveniu § 175k ods. 2 OSP, teda súvisia so spornou skutočnosťou, ktorá bola zistená v dedičskom konaní a došlo k odkázaniu na podanie žaloby. Z tohto dôvodu nie je dôvodný ani argument žalobcu, že ak by súd vyhovel žalobe, jeho dedičský podiel (žalovaného) by mohol pripadnúť žalobcovi. Žalobca zrejme nesprávne vykladá rozhodnutia, na ktoré odkazuje, prípadne právnu teóriu, keď neguje už okresným súdom vyslovený záver, ak by aj žalovaný nebol spôsobilý dedič, podiel na dedičstve, ktorý by mu mal pripadnúť, by dedili ďalší dedičia zo zákona, to neznamena ale, že by to bol žalobca, ale boli by to dedičia zo zákona po žalovanom.

23. Žaloba podaná podľa § 175k ods. 2 OSP (teraz § 194 CMP) nie je určovacou žalobou v zmysle § 80 písm. c) OSP (teraz § 137 písm. d) CSP), je žalobou na určenie právnej skutočnosti, ktoré naliehavý právny záujem vyplýva z právneho predpisu. Takáto žaloba preto nemôže byť zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, avšak iba v tom prípade, ak vo veci bol namiesto postup podľa citovaného ustanovenia (Najvyšší súd SR, sp. zn. 2 Cdo 108/2008). Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v danej veci nebol namiesto postup podľa citovaného ustanovenia,

žalobca nebol v dedičskom konaní odkázaný na podanie takejto žaloby, preto v danom prípade nejde o žalobu na určenie právnej skutočnosti vyvolanej sporom o dedičské právo podľa ust. § 137 písm. d) CSP. 24. Okresný súd preto správne aj skúmal predpoklady žaloby v súlade s ustanovením § 137 písm. c) CSP, či tu právo je alebo nie, ako aj predpoklad naliehavosti právneho záujmu, pretože nešlo o žalobu podľa § 137 písm. d) CSP, nakoľko na podanie takejto žaloby žalobca nebol odkázaný v dedičskom konaní. Pri určovacej žalobe znie žalobný návrh na určenie, či tu právo je (pozitívna určovacia žaloba), alebo či tu právo nie je (negatívna určovacia žaloba). V rozhodovanom prípade žalobca počas žalobe tvrdil neexistenciu dedičského práva žalovaného. Odvolací súd poznamenáva, že takýto rozsudok podľa teórie by mal iba deklaratórne účinky a vykonať nie je jeho vlastnosťou. V takýchto prípadoch formulácia petitu na určenie sa vykoná tak, aby bolo zrejmé, že súd má určiť aktuálny právny stav v prítomnom čase, nie je prípustné určovať práva v minulosti. Na pripomenutie odvolací súd poukazuje na už uvedené závery, že dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa (§ 460 OZ), teda k tomuto dňu sa posudzuje aj dedičská nespôsobilosť. Táto u žalovaného nebola spochybnená v dedičskom konaní. Žalobca tak mohol svoje právo uplatniť v dedičskom konaní, neurobil tak, preto jeho návrhu nemožno vyhovieť podľa § 194 CMP ani podľa § 137 písm. c) CSP tak, ako správne vyvodil prvoinštančný súd. Odvolací súd nezistil žiadnu relevantnú vytýkanú vadu v odvolaní, ktorá by priniesla pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Súd dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalovaný, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

26. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).